

Školní praxe v České republice vychází z definice uvedené ve Věstníku MŠMT ČR č. 8/1997, čj. 25602/97 – 22, v němž je vícenásobné postižení charakterizováno následovně :
„Za postiženého vícenásobným postižením se považuje dítě, respektive žák postižený současně dvěma nebo více na sobě kauzálně nezávislými druhy postižení, z nichž každé by jej vzhledem k hloubce a důsledkům opravňovalo k zařazení do speciální školy příslušného typu.“

Tato definice je plně v souladu s vyhláškou č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ze dne 9. února 2005, která v části první (obecná ustanovení), v § 4 uvádí : *„Za žáky s těžkým zdravotním postižením se pro účely této vyhlášky považují žáci s těžkým zrakovým postižením, těžkým sluchovým postižením, těžkou poruchou dorozumívacích schopností, hluchoslepí, se souběžným postižením více vadami, s autismem, s těžkým tělesným nebo těžkým či hlubokým mentálním postižením. Těmto žákům s ohledem na rozsah speciálních vzdělávacích potřeb náleží nejvyšší míra podpůrných opatření“.*

3. 2 KLASIFIKACE KOMBINOVANÉHO POSTIŽENÍ

Z hlediska lidského bytí je kvalita života každého jedince ohrožena prakticky kdykoliv. Škodlivé vlivy, jejichž seskupení znamená, že se nejedná o monokauzální příčinu, mohou způsobit postižení v různých etapách vývoje, tedy v období prenatalním, perinatálním i postnatálním. Nejzávažnější deficity vznikají v prenatalním vývoji. V souvislosti se stavem současné interdisciplinární spolupráce upozorňuje Vítková (2004, s. 325), že je třeba orientovat se spíše dle obecných příčin postižení. Obecné příčiny zahrnují celou šíři genetických, chromozomálních, metabolických a traumatických příčin. Z těchto nejrůznějších příčin se jedná o podstatné narušení nebo ztrátu koordinujících centrálních systémů, které řídí a realizují vnímání, pohyb a jejich zpracování. Jde tedy o poškození centrálních funkcí. Z hlediska prevalence je nejčastěji zaznamenáván výskyt vázaný na poškození mozku, CNS. *„Mnozí autoři uvádějí, že nejčastěji se těžké postižení pojí mentální retardací, která bývá primárním symptomem postižení. Dále potvrzují kombinace DMO, EPI, narušení komunikace, smyslové poruchy, poruchy chování vyplývající z mentální retardace a duševní poruchy“* Opatřilová (2005, s. 12).

V součinnosti s lékaři je možné vysledovat existenci záchytných bodů, které představují obecný jednotící prvek. V praxi to znamená, že velká část dětí s postižením má v anamnéze například předčasné narození. Na toto upozorňuje Vítková (2005, s. 326), která současně zdůrazňuje nutnost vyhýbání se v pedagogicko - terapeutických postupech

takovýmto typizací a zdůrazňuje orientaci na celou osobnost. Ve svých úvahách vychází z Fröhlicha, který prosazuje přístup pedagoga/terapeuta k protějšku jako jedinečné bytosti.

Pro potřeby resortu školství se žáci s vícenásobným postižením člení do tří skupin :

- Skupina, v níž je společným znakem **mentální retardace**. Ta je determinujícím faktorem pro nejvýše dosažitelný stupeň vzdělání a pro dosažitelnou míru výchovy. Proto je při rozhodování o způsobu vzdělávání pokládána za vadu dominantní.
- Druhou skupinu tvoří **kombinace vad tělesných, smyslových a vad řeči**. Specifickou skupinu tvoří děti hluchoslepé.
- Třetí samostatnou skupinu tvoří děti a žáci s **poruchami autistického spektra** (diagnostika autismus) a s autistickými rysy. Toto dělení uvádí také Věstník MŠMT ČR č. 8/1997, č.j. 25602/97 – 22.

Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných v § 4 definuje kombinované postižení následovně: *„za žáky s těžkým zdravotním postižením se pro účely této vyhlášky považují žáci s těžkým zrakovým postižením, těžkým sluchovým postižením, těžkou poruchou dorozumívacích schopností, hluchoslepí, se souběžným postižením více vadami, s autismem, s těžkým tělesným nebo těžkým či hlubokým mentálním postižením. Těmto žákům s ohledem na rozsah speciálních vzdělávacích potřeb náleží nejvyšší míra podpůrných zařízení.“*